

Alkohol- och Drogpolicy

för föreningar i Norsjö kommun
Handbok för föreningsledare.
Information för vårdnadshavare och
medlemmar.

Antaget av föreningen: .....

Styrelsens ordförande:.....

Datum:.....

Syfte

Syftet med denna policy och handlingsplan är att höja debutåldern för tobak och alkoholbruk samt förhindra bruk av narkotika och doping. All forskning visar på hur vi som vuxna och ledare agerar och vilket förhållningsätt vi har till alkohol- och droger har en stor betydelse för vilka värderingar våra barn och ungdomar får med sig. Därför är det viktigt att vi tydliggör vårt ställningstagande i vår förening. Vi vill erbjuda våra barn och ungdomar alkohol- och drogfri miljöer allt för att bidra till en trygg och god uppväxt. Ett led i detta arbete är att ha en gemensam alkohol- och drogpolicy där föreningarnas gemensamma regler fungerar som riktlinjer och stöd för medlemmar, ledare, andra vuxna och styrelser. Materialet är framtaget i samarbete med föreningarna anslutna i NIDS (Norsjö idrott i samverkan) i Norsjö kommun och innefattar alla som är berörda i föreningarna, medlemmar, ledare, andra vuxna och styrelser.

Mål

Alla ledare och styrelsemedlemmar inom föreningarna i Norsjö kommun ska sträva efter en positiv livsstil och god självkänsla hos kommunens barn och ungdomar som finns inom föreningslivet.

Norsjös föreningar ska vara fria från tobak – alkohol – narkotika – och doping.

Målsättningar är:

- Barn och ungdomar ska inte använda tobak, alkohol och andra droger.
- Varken barn, ungdomar eller ledare ska utsättas för passiv rökning.
- Alla ledare och vuxna inom föreningen ska veta hur man agerar vid misstanke om, eller upptäckt av, tobaks-, alkohol- eller droganvändning.
- Alla ledare och vuxna inom föreningen ska ha kunskap om fungerande hälsofrämjande metoder samt sätt att undvika droganvändning.

Detta gäller i våra föreningar

Tobak

Nolltolerans gäller mot rökning och snusning bland föreningens medlemmar oavsett ålder under eller i anslutning till träning, tävling eller annan föreningsverksamhet.

Föreningarna har ett tobaksfritt ledarskap vilket innebär att ingen vuxen i dessa miljöer använder tobak i barn och ungdomars närvaro.

Föreningen ställer sig bakom ett handslag för tobaksfri uppväxt och tar sin del i överenskommelsen mellan föreningar, kommun, affärer, skola, fritidsgård och polis.

Alkohol

Nolltolerans mot alkohol gäller bland föreningarnas medlemmar, ledare och/eller vuxna i anslutning till träning, tävling, match eller annan föreningsverksamhet.

Nolltolerans mot alkohol under resor, läger eller annan verksamhet där föreningen har ansvar för barn/ungdomar.

Nolltolerans mot att medlemmar, ledare och/eller vuxna kommer berusad eller bakfull till träning, tävling, match eller andra möten.

Ingen får dricka alkohol eller uppträda berusad i föreningens kläder

Alkohol får inte förvaras inom föreningens lokaler.

Vi har alkoholfria föreningsfester där det förekommer personer under 18 år.

Sniffning, dopning och narkotika

Nolltolerans gäller narkotika, dopning och sniffning. Narkotika och dopningsmedel är i lag förbjudet, att inneha eller användas. Hit räknas även narkotikaliknade preparat som inte är olagligförklarad ännu. Detta gäller alla i föreningen. Detta gäller även om misstanke uppstår om missbruk på fritiden.

Kosttillskott och energidrycker

Föreningens grundinställning är att ordentligt med mat ger tillräckligt med energi för den aktive optimalt skall kunna utöva sin sport.

Tobak

Vad gör jag om jag känner oro för, eller upptäcker att en medlem använder tobak?

- Jag talar med medlemmen och kontaktar vårdnadshavaren inom två dagar om medlemmen är under 18 år. Jag har uppföljningssamtal angående tobak med medlemmen och vårdnadshavare.
- Om medlemmen är över 18 år påtalar jag om den policy föreningen har. Jag har uppföljningssamtal angående tobak.
- Om rökning eller snusning sker inom föreningens verksamhet av annan person informerar jag om den policy som gäller i föreningen.
- Om medlem röker eller använder snus uppmanar jag medlemmen att släcka cigaretten eller lägga ut snusen.
- Vid upptäckt av langning eller otillåten försäljning av tobak görs en anmälan till polis av ledaren. Vårdnadshavare kontaktas om medlemmen är under 18 år.
- Vid upprepning av överträdelse informeras styrelsen som har det yttersta ansvaret för vidare åtgärder.

Vad gör jag om jag ser en vuxen person eller ledare röka eller använda snus?

- Jag informerar om den policy föreningen har och vad ett tobakfritt ledarskap innebär. Uppmanar personen att släcka cigaretten eller lägga ut snusen.
- Vid upprepning av överträdelsen informeras styrelsen som har det yttersta ansvaret för vidare åtgärder

Barn och ungdomar som regelbundet använder tobak ska erbjudas hjälp att sluta röka och/eller snusa genom skolans elevhälsa. Uppmuntra medlemmen att kontakta elevhälsan (barn och ungdomar i grundgymnasieskolan).

Ledare och vuxna som vill sluta röka eller snusa ska uppmuntras och stöttas till att kontakta företagshälsovården eller hälsocentralen.

Alkohol

Vad gör jag om jag upptäcker att en medlem är påverkad av eller dricker alkohol?

- Jag talar med medlemmen och är denne under 18 år kontaktar jag vårdnadshavare omgående.
- Jag ser till att medlemmen kommer hem på ett säkert sätt.
- Jag ser till att möte hålls med vårdnadshavaren och eller medlemmen.
- En skriftlig eller muntlig anmälan till socialtjänsten görs av berörd ledare när oro finns.
- Vid upptäckt av langning eller otillåten försäljning av alkohol görs en anmälan till polis av ledaren. Vårdnadshavare kontaktas om medlemmen är under 18 år.
- Styrelsen informeras som har det yttersta ansvaret för vidare åtgärder.

Vad gör jag om jag ser en vuxen person eller ledare är påverkad av eller dricker alkohol?

- Jag talar med personen och upplyser om föreningens policy och ber personen omedelbart lämna platsen.
- Jag ser till att personen kommer hem på ett säkert sätt.
- Jag ser till att ett möte hålls med personen senast 2 dagar efter händelsen.
- Styrelsen informeras och de har det yttersta ansvaret för vidare åtgärder. Ledare och andra vuxna som har alkoholproblem ska uppmuntras och stöttas till att kontakta professionell hjälp för sitt missbruk.

Narkotika, sniffning, dopning

Vad gör jag om jag upptäcker att en medlem, ledare eller annan persona sniffar, använder narkotika eller dopningspreparat?

- Jag talar med medlemmen eller personen i fråga och kontaktar vårdnadshavare omedelbart om personen inte är myndig. Jag ser till att möte hålls med vårdnadshavaren och medlem inom 2 dagar.
- En skriftlig eller muntlig anmälan till socialtjänsten görs omedelbart av berörd ledare oberoende av ålder på personen. Om brottsmisstanke finns görs även en anmälan till polisen.
- Jag ser till att personen kommer hem på ett säkert sätt.
- Kontakt med idrottsförbundets antidopinggrupp om det rör dopning.
- Jag informerar styrelsen som har det yttersta ansvaret för vidare åtgärder. Styrelsen samtalar med personen ifråga om det gäller ledare eller annan vuxen inom 2 dagar.

Vad säger lagen?

- **Tobakslagen** säger att "rökning är förbjuden i lokaler som är avsedda för barnomsorg, skolverksamhet eller annan verksamhet för barn och ungdom samt på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem". Tobaksvaror får inte säljas eller langas till den som är under 18 år.
- **Alkohollagen** säger att försäljning, servering, lämnas som gåva eller erbjuda alkoholdrycker till personer under 20 år är förbjuden, om det inte gäller servering på restaurang eller försäljning av folköl, då det är 18 år som gäller. Den som gör detta gör sig skyldig till langning.
- **Narkotikalagen** säger att all hantering av narkotika (eget bruk, innehav transport, förvara, sälja) är olaglig enligt svensk lag. Vad som är narkotika definieras i 8§ Narkotikalagstiftningen (1968:64). Den som innehar, brukar eller befattar sig med narkotika, om gärningen är uppsåtlig döms för narkotikabrott.
- **Doping** "Lagen om förbud mot innehav och försäljning av vissa dopningsmedel (1991:1969). Det är olagligt att dopa sig. Att hantera eller inta förbjudna preparat är enligt svensk lag förbjudet och kan ge upp till två års fängelse. De dopingpreparat som enligt dopningsmedelslagstiftningen klassificerats som förbjudna medel definieras också som missbruk om det sker i icke medicinsk användning.
- **Kosttillskott** Skillnaden mellan kosttillskott, läkemedel och doping kan vara hårfint. Riksidrottsförbundet avråder från bruk av kosttillskott, annat än på rent medicinska grunder. Det finns inget vetenskapligt stöd för att idrottsutövare med normal kosthållning har behov av extra kosttillskott.
- **Socialtjänstlagen** säger att all personal som arbetar med barn och ungdom är **skyldig** att göra en anmälan till socialtjänsten vid misstanke om att barn/ungdom far illa, t ex genom användning av alkohol/narkotika eller på annat sätt far illa.

Som ledare i en **ideellförening** omfattas man inte av anmälningsskyldigheten men man **bör** anmäla till socialtjänsten om man misstänker att ett barn far illa. Socialtjänstlagen 14 kap 1c § SOL, säger att var och en som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla detta till socialtjänsten.

Lita på din känsla

Det kan vara svårt att skilja en vanlig och kanske dramatisk tonårsutveckling från tidiga tecken på alkohol- och narkotikaanvändning. De flesta av oss vill ha "bevis" innan vi går till handling. Lita till din känsla, lägg ett pussel av vad du vet. En enda pusselbit behöver inte betyda någonting. Men många tillsammans kan ge dig den visshet du behöver för att agera.

Denna skrift är en handbok för alla inom föreningen. Den ska även informera medlemmar och vårdnadshavare med barn och ungdomar i föreningslivet om alkohol- och drogpolicyn.

Styrelsen i föreningen har det yttersta ansvaret att alkohol- och drogpolicyn följs. Policyn ska förmedlas ut till alla medlemmar, vårdnadshavare, ledare och andra vuxna i föreningen minst 1 gång per år.

Vart kan jag vända mig – vart kan jag få mer information om alkohol och droger?

Anmälan vid misstanke om barn som far illa 0918-140 00

Om du får vetskap om, eller misstänker du att ett barn eller en ungdom far illa bör du anmäla detta till socialtjänsten. Då ringer du Norsjö kommuns växel på telefon: 0918-140 00 så kopplar de dig vidare till vår akuttelefon.

Efter kontorstid kontaktar du istället socialjour.

Socialjour 070-356 46 13, 070-239 55 23

Tips på bra faktasidor:

www.drugsmart.com

www.iq.se

www.alkoholhjälpen.se

www.can.se

www.dopingjouren.se

www.riksidrottsforbundet.se

www.vasterbottenforebygger.se